

פסחים מ

דברים שאסור לעשות שמא יחמיץ

- אמר מר זוטרא לא לימחי איניש קדרא בקמחא דאבישנא, דילמא לא בשיל שפיר, ואתי לידי חימוץ.
 - אמר רב יוסף: לא ליחלוט איניש תרי חיטי בהדי הדדי, דילמא אזלא חדא ויתבה בציריא דחברתה, ולא סליק להו דיקולא דמיא מארבע רוחתא, ואתי לידי חימוץ.
 - ואמר אביי: לא ליחרוך איניש תרי שבלי בהדי הדדי, דילמא נפקי מיא מהאי ובלע אידך, ואתיא לידי חימוץ.
- קושׁי**: אמר ליה רבא: אי הכי, אפילו חדא נמי, דילמא נפיק מהאי רישא ובלע אידך רישא! אלא אמר רבא מי פירות נינהו, ומי פירות אינן מחמיצין.
- תגובת אביי**: והדר ביה אביי מההיא, דכל אגב מדלייהו לא מחמצוי. דאמר אביי האי חצבא דאבישנא, סחיפא - שרי, זקיפא - אסור.
- דעה אחרת במקרה האחרון שהביא אביי**: רבא אמר: אפילו זקיפא - נמי שרי, מי פירות נינהו, ומי פירות אינן מחמיצין.

תנו רבנן: אין לותתיך שעורין בפסח. ואם לתת, נתבקעו - אסורות, לא נתבקעו - מותרות. רבי יוסי אומר: שורן בחומץ, וחומץ צומתן. פסיקה: אמר שמואל אין הלכה כרבי יוסי

הבנת דברי הברייתא: אמר רב חסדא אמר מר עוקבא לא נתבקעו ממש, אלא כל שאילו מניחן על פי חבית והן נתבקעות מאליהן, **הבנה אחרת**: שמואל אמר: נתבקעו ממש. עבד שמואל עובדא בדורא דבי בר חשו נתבקעו ממש.

רבה	רב נחמן	רבא
לתייתה בחטים	מאן דציית ליה לאבא - אכיל נהמא דעיפושא. דהא בי רב הונא לתתי, ובי רבא בר אבין לתתי	אסור ללתות
קושי		אלא הא דתניא: אין לותתיך שעורין בפסח. שעורין הוא דלא, הא חיטי - שרי
תירוץ		לא מיבעיא קאמר. לא מיבעיא חיטין, כיון דאית ביה ציריא - עיילי בהו מיא, אבל שערי דשיעי - אימא שפיר דמי, קא משמע לן

רבא חזר בו: הדר אמר רבא: מותר ללתות. דתניא: **יוצאין בפת נקיה והדראה**, ואי אפשר נקיה בלא לתייתה.

קושי על רבא: איתיביה רב פפא לרבא **הקמחין והסתות של גוים, של כפרים - טהורים, ושל כרכין - טמאין**. דכפרים מאי טעמא? לאו משום דלא לתתי, וקא קרי ליה סולת! **תירוץ**: תרגומא אקמחא.

עוד קושי על רבא: בתר דנפיק אמר: מאי טעמא לא אימא ליה מהא דאמר רבי זירא אמר רב ירמיה אמר שמואל חיטין של מנחות אין לותתיך אותם, וקא קרי להו סולת.

רבא חזר בו יותר: הדר אמר רבא: מצוה ללתות, שנאמר "**שמרתם את המצות**" - אי לא דבעי לתייתה שימור למאי?

- אי שימור דלישה - שימור דלישה לאו שימור הוא. דאמר רב הונא בצקות של גוים - אדם ממלא כריסו מהן, ובלבד שיאכל כזית מצה באחרונה. באחרונה - אין, בראשונה - לא, מאי טעמא? משום דלא עבד בהו שימור. ולעביד ליה שימור מאפיה ואילך! אלא לאו שמע מינה, שימור מעיקרא בעינן.
קושי: וממאי? דילמא שאני התם, דבעידנא דנחית לשימור - לא עבד לה שימור. אבל היכא דבעידנא דנחית לשימור - עביד לה שימור, הכי נמי דשימור דלישה הוי שימור.
דין שמירת המצות לפי רבא אפילו לאחר שהקשו על שיטתו: ואפילו הכי לא הדר ביה רבא דאמר להו להנהו דמהפכי כיפי: כי מהפכיתו - הפיכו לשום מצוה, אלמא קסבר: שימור מעיקרא מתחלתו ועד סופו בעינן.
עוד בעניין שימור: מר בריה דרבינא מנקטא ליה אימיה בארבי.

מעשה בחטים שנרטבו לפני טחינתם לפני פסח: ההוא ארבא דחיטי דטבעא בחישתא, שריא רבא לזבוני לגוים.

דחייה: איתבייה רבה בר ליואי לרבא: **בגד שאבד בו כלאים - הרי זה לא ימכרנו לגוי, ולא יעשה בו מרדעת לחמור. אבל עושין אותו תכריכין למת.**
הסבר הקושי: לגוי מאי טעמא לא - לאו משום דהדר מזבין לישראל?
רבא שינה את דעתו: הדר אמר רבא לזבינהו קבא קבא לישראל, כי היכי דכליא קמי פיסחא.

תנו רבנן: אין מוללין את הקדירה בפסח. והרוצה שימלול - נותן את הקמח ואחר כך נותן את החומץ. **ויש אומרים:** אף נותן את החומץ ואחר כך נותן את הקמח.

שאלה: מאן יש אומרים?

תשובה: אמר רב חסדא: רבי יהודה היא, דנתן: **האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין - לא יתן לתוכן תבלין, אבל נותן לתוך הקערה או לתוך התמחוי.** רבי יהודה אומר: **לכל הוא נותן, תוך מדבר שיש בו חומץ וציר.**

קושי: ונוקמה כרבי יוסי דתניא **רבי יוסי אומר: שוין בחומץ, וחומץ צומתן!**

תירוץ: כי אשמעינן ליה לרבי יוסי הני מילי דאיתיה בעיניה, אבל על ידי תערובת - לא. דעה אחרת במלילה - חולק על שתי הדעות **בברייתא:** עולא אמר: אחד זה ואחד זה - אסור, משום: **"לך לך אמרינן נזירא, סחור סחור, לכרמא לא תקרב"**.

מעשה: רב פפי שרי ליה לבורדיקי דבי ריש גלותא לממחה קדירה בחסיסי.
קושי: מר רבא איכא דשרי כי האי מילתא בדוכתא דשכיחי עבדי?
נוסח אחר: איכא דאמרי: רבא גופא מחי לה קידרא בחסיסי.

משנה.

אין נותנין קמח לתוך חרוסת או לתוך החרדל. ואם נתן - יאכל מיד, ורבי מאיר אוסר.
אין מבשלין את הפסח לא במשקין ולא במי פירות, אבל סכין ומטבילין אותו בהן.
מי תשמישו של נחתום - ישפכו, מפני שהן מחמיצין.
הגבלת הדין במשנה: אמר רב כהנא מחלוקת לתוך החרדל, אבל לתוך חרוסת - דברי הכל ישרף מיד.
חיזוק: ותניא נמי הכי: **אין נותנין קמח לתוך החרוסת, ואם נתן - ישרף מיד. לתוך החרדל, רבי מאיר אומר: ישרף מיד, וחכמים אומרים: יאכל מיד.**
פסיקה: אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב נחמן אמר שמואל הלכה כדברי חכמים.

